

KIELTEN RIKAS MAAILMA

Liite 1: Esimerkkejä lapsen puheen kehityksestä ja kielellisten käsitteiden hallinnasta varhaiskasvatuksessa 1-vuotiaasta eteenpäin:

- Lapsen ja aikuisen yhteisiä toimintahetkiä, joissa aikuinen mallintaa toimintaa
- katsellaan kuvakirjoja, myös lukien
- rohkaistaan lasta liikkumaan, sillä liikkuen näkökulma laajenee
- toiminnan ja sitä kuvailevan puheen kytkeminen toisiinsa
- aikuisen puhe- ja kuuntelumalli tärkeä
- viihdytysleikkejä
- kirjojen katselua
- lukemista ja kuvien nimeämistä
- sorminuket
- pöytäteatterit
- satutuokiot lisäävät keskittymiskykyä ja lapsen luovuutta
- kirjojen lukemista päivittäin, otetaan mukaan eri kirjallisuuden lajit
- palapeliä pelaamista, samalla hahmotuskyky kehittyy
- roolileikin opettelu aikuisen johdolla
- päättelyä, vertailua, lajittelua, sarjoittelua
- havainnoidaan ympäristöä sanoin
- keskustelut kirjojen ja pelien avulla
- ääntämisleikit
- monipuolista kirjallisuuskasvatusta
- ideoivaa ja täsmällistä kielenkäyttöä
- naamioteatteria, draamaa
- huumori mukaan, hassuttelut ja riimittelyt
- pedagogista dokumentointia. Tabletit kotiin mukaan päivän tarinoiden kerrontaan
- monilukutaidon tukemista
- lapsen haastattelut, kirjalliset kyselyt

- lasten esityksiä ja esittelyjä retkien huomioista
- lasten itse keksimiä loruja, tarinoita tai esityksiä kasvattajan kertomien tarinoiden ja lukemien tekstien pohjalta
- kirjastoautosta kirjojen lainaamiset ja tietojen etsinnät